

Declaración institucional de apertura da X Lexislatura do Parlamento de Galicia

Parlamento de Galicia, 15 de novembro de 2016, 12.30 h.

Presidente da Xunta de Galicia,
Conselleiras e conselleiros,
Señorías,
Delegado do Goberno,
Fiscal Superior de Galicia,
Expresidentes do Parlamento de Galicia (Sres. Pérez Vidal e García Leira),
Valedora do Pobo,
Conselleiro Maior de Contas,
Presidente do Consello Consultivo,
Presidenta do Consello Económico e Social,
Directora Xeral de Relacións Institucionais e Parlamentarias,
Reitores das universidades de Santiago e da Coruña,
Conselleiras e Conselleiros de Contas,
Ex deputados e ex deputadas do Parlamento de Galicia,
Xornalistas,
Traballadores do Parlamento,
Invitados,

Convócanos hoxe a solemne sesión de apertura da X Lexislatura do Parlamento de Galicia, un acto simbólico que marca o inicio do traballo ordinario da Cámara para os vindeiros catro anos.

Bota a andar a décima lexislatura con moitas caras novas e unha elevada presenza feminina, dúas realidades que acreditan a necesaria coexistencia de experiencia e renovación, e tamén que o avance da igualdade é un feito plenamente asentado nas institucións.

Quero agradecer a confianza do presidente do Grupo Parlamentario Popular, do seu portavoz e dos compañeiros e compañeiras que me honraron co seu apoio reelixíndome presidente da primeira institución de Galicia. E agradezo tamén, por suposto, o voto de confianza –eu polo menos así o interpreto– dos restantes integrantes desta Cámara, escenificado co seu voto en branco.

Sobra reiterar que esta é a maior honra á que puiden aspirar xamais, e sobra insistir que procurarei exercer a responsabilidade que se me encomendou coa altura de miras e a imparcialidade que todas e todos agardan e demandan, con razón, desta Presidencia.

Pido desculpas, desde xa, polos erros que sen dúbida cometerei, mais teñan a seguridade de que serán froito da miña condición humana, xamais da premeditación ou da animosidade que, por certo, sería bo desterrar para sempre da política.

Non estamos aquí para representarnos a nós mesmos, senón a todas as galegas e galegos que nos elixiron para representar a Galicia durante os vindeiros catro anos. Ampáranos a democracia, a Constitución española e o Estatuto de Autonomía do 81, e inspíranos o Estatuto do 36 e as aspiracións de autogoberno da infinidade de galegos bos e xenerosos que traballaron para acadar esa arela que co tempo fomos quen de materializar.

Señorías, coincidirán comigo en que a política e os políticos atravesamos unha crise de credibilidade, en parte xerada por nós mesmos. E coincidirán tamén en que estamos obrigados a ofrecer o mellor de nós para superala e recuperar a confianza social que fomos perdendo dun tempo a esta parte.

Coa ollada posta nesa meta común, esta casa deu pasos importantes en datas recentes.

Os esforzos dirixidos a racionalizar o gasto converteron o Parlamento de Galicia nun dos máis eficientes do Estado, e desde logo no máis eficiente de todas as Comunidades históricas.

O esforzo das deputadas e deputados, dos traballadores e traballadoras dos grupos parlamentarios e do persoal funcionario da institución volveu permitir que o Parlamento de Galicia se situase, ao remate da pasada lexislatura, no máis laborioso de todos os autonómicos, unha realidade que ha de servirnos de acicate para o mandato que agora comeza.

É probable que os milleiros de persoas que cada ano visitan o Parlamento de Galicia ofrezan de nós unha imaxe mellor que a que tiñan antes de coñeceren a institución en primeira persoa. Quedan, desde xa, señorías, convidadas a actuar como anfitrións e guías para cantas galegas e galegos queiran visitarnos de boa fe. Conto, polo tanto, con todas as súas señorías, para acometer a necesaria tarefa de dignificar e mellorar a imaxe da institución, dentro e fóra.

E do mesmo xeito que debemos esforzarnos para amosar o que facemos na nosa sede, tamén é preciso reforzar a presenza social do Parlamento, facernos presentes na rúa, nas empresas, no agro e no mar, no tecido asociativo e cultural, no ensino, como atinadamente, penso, estamos a facer xa coa colaboración da Asociación de Exdeputadas e Exdeputados. Canto maior sexa a presenza do Parlamento na Galicia real, mellor e de maior calidade será o labor que poidamos desenvolver de portas para dentro, nos nosos debates e iniciativas.

Estar coa sociedade é necesario, imprescindible. Foi no pasado e séguese sendo nos nosos días. Pero non abonda con iso, por moito esforzo que lle dediquemos, dado que a clave do éxito do traballo de calquera deputado ou deputada reside nunha atinada combinación de presenza extramuros coa súa capacidade para trasladar ás institucións –sexa en forma de debate ou de iniciativa– o resultado desa interlocución.

O respecto institucional e persoal, a capacidade de interlocución e a permanente disposición para entenderse co adversario teñen que superar calquera outra consideración por moi firmes que sexan os postulados de cadaquén.

Como presidente da Cámara, resultoume especialmente satisfactorio o clima de sana confrontación dialéctica rexistrado neste Hemiciclo durante o debate de investidura celebrado a pasada semana, unha normalidade institucional que reclamo solemnemente para toda a Lexislatura. Parabéns, a todos e a todas, señorías, por telo feito posible. Parabéns que son, estou seguro, os dunha inmensa maioría de galegas e galegos que piden con insistencia que o sosego, a cordura e a vocación de entendemento ocupen un crecente protagonismo na política autonómica.

O avance para transparentar canto aquí se fai, mesmo no relacionado co patrimonio e os ingresos das súas señorías, pon de manifesto unha vontade real de responder ás esixencias crecentes dunha sociedade en constante evolución. Tampouco aquí pode haber marcha atrás, porque a transparencia institucional é un camiño sen retorno.

As novas oportunidades de participación cidadá na actividade parlamentaria permitiron pasar, por vez primeira, dos discursos aos feitos, convertendo o Parlamento de Galicia nun legislativo pioneiro ao poñer á disposición da xente ferramentas útiles que complementan e enriquecen unha tarefa tradicionalmente reservada ás deputadas e deputados.

Nesta liña, e en colaboración con outras prestixiosas institucións da nosa Comunidade, imos poñer a disposición de todos os cidadáns, e na nosa lingua, as normas galegas consolidadas. Seremos, unha vez máis, pioneiros, cunha ferramenta novidosa respecto a outras comunidades bilingües.

Se fomos quen de dar os primeiros pasos, nada impide afondar nesa dirección, e mesmo noutras aínda por explorar, porque –insisto– a vontade existe, como o temos demostrado, e a posibilidade de facelo dentro do vixente ordenamento xurídico tamén.

O Parlamento, o parlamentarismo democrático, atravesan, na actualidade, un momento clave e aos aquí presentes compete tirar o proveito axeitado a prol das galegas e galegos.

Vivimos unha etapa determinante no ámbito europeo, derivada de circunstancias como o *Bréxit* ou a reconfiguración do modelo comunitario. Dous feitos que están na nosa mente, pero podería citar algúns outros que, no seu conxunto, nos levaron a unha crise do proxecto de construción europea que require, hoxe máis ca nunca, do apoio e da participación de todos, tamén dos parlamentos rexionais, na medida en que constitúen o poder lexislativo máis próximo aos cidadáns. No caso de Galicia, esta participación pode articularse a través do traballo desta Cámara na Conferencia de Asembleas Lexislativas Rexionais Europeas (CALRE) ou coa aplicación do principio de subsidiariedade na elaboración de lexislación comunitaria a través da Comisión Mixta do Congreso e do Senado.

Iniciamos tamén unha etapa de enorme intensidade na política estatal, tanto polo mapa político saído das urnas, como polas reformas que, sen dúbida, ocuparán a axenda política a curto e medio prazo. Asuntos como o financiamento autonómico ou a consolidación do estado do benestar deberán ser analizados e negociados como consecuencia, entre outras razóns, da evolución da pirámide demográfica española, unha realidade á que, desgraciadamente, Galicia non é allea.

No ámbito estritamente autonómico, como xa sinalamos, esta Cámara está obrigada a aplicar e analizar as medidas de impulso democrático aprobadas neste Hemiciclo na pasada lexislatura, cunha especial incidencia en dúas facetas: a participación popular e a transparencia; sen perder de vista a adopción de medidas encamiñadas a afianzar a recuperación económica iniciada, para que esta se manteña de maneira sustentable e beneficie a totalidade da poboación, así como o desexable impulso da cohesión territorial.

Un traballo arduo, o que nos agarda, mais quen lles fala espera que poida desenvolverse desde unha óptica participativa e de proximidade, que aposte pola conciliación e non polo enfrontamento no que ás veces temos caído innecesariamente.

Quédannos por diante novos retos e novos desafíos que afrontar, pero tamén días de esperanza nos que deixar atrás a escuridade e as dificultades recentes que agardo non regresen.

Dicía Castelao, un dos pais do Estatuto do 36, que Galicia podía ser o que foi, e aínda máis do que tiña sido, pero que todo dependía da vontade dos seus fillos. Pido hoxe aquí, solemnemente, como presidente desta Cámara, que todos acheguemos a vontade necesaria para construímos xuntos a Galicia na que cremos e pola que apostamos cada día.

Ínstoos, señoras e señores deputados, a aproveitar esta décima Lexislatura do Parlamento de Galicia para afondar no verdadeiro sentido do parlamentarismo democrático, experimentando incluso, como acabo de sinalar, novas fórmulas para facer chegar a este Hemiciclo e ás diferentes comisións o verdadeiro pulso da rúa, o das nosas vilas e cidades, o dos lugares e aldeas espallados polo país.

Lexislar con rigor e con imaxinación, respondendo ás necesidades das persoas, é posible e, por suposto, resulta obrigado, como o temos demostrado ano tras ano, e como agardo que o continuemos a facer nun futuro próximo. Como tamén agardo que a exemplaridade caracterice o comportamento das 75 persoas que temos a alta honra de representar o conxunto do pobo galego desde estes escanos.

Teñamos claro que o Parlamento foi, é e será o centro da vida democrática. Teñamos claro que a democracia só é viable na medida en que practiquemos a democracia parlamentaria. Falo dunha tarefa común que pode e debe discorrer sempre polas canles estatutarias e constitucionais. Un Parlamento que traballe en e para o Estado de Dereito, suxeito aos procedementos legais establecidos, e tamén consciente das obrigas e dos límites fixados polas normas xurídicas emanadas da propia institución parlamentaria.

Porque, señorías, nunha democracia, nun estado do dereito, non hai nin pode haber atallos.

E teñamos claro tamén que articular alternativas sen contar co Parlamento constitúe unha deriva perigosa que non podemos nin debemos permitirnos.

Nunca os problemas das persoas estiveron fóra dos debates deste Parlamento, pero agora resulta aínda máis importante acertar para que todas as cuestións de interese se continúen abordando entre estas catro paredes. E do mesmo xeito que as discusións se suceden nas redes sociais e o fan con absoluta lexitimidade, debemos esforzarnos para que ningún asunto sexa furtado do debate, serio e ordenado, na sede da representación popular, nas institucións democráticas.

Como demócrata, e como galego, quero aproveitar este momento para trasladar a miña solidariedade e afecto aos demócratas que noutros países, particularmente nalgún da nosa órbita cultural e afectiva, sofren decotío os efectos da falta de liberdades e todas as penalidades que esta leva asociadas.

Vivimos e pertencemos a un país que exhala capacidades e creatividade por todos os poros: aproveitémolas e deámoslles forma tamén nesta Cámara, desde a lexitima discrepancia, para construímos entre todos un espazo con máis e mellores oportunidades, comezando polas mozas e mozos; fagámolo así, exploremos esa vía en lugar de optar pola crispación e o enfrontamento vacuos.

Enchamos o Parlamento de ideas, en lugar de enchelo de tensión.

Somos herdeiros da tradición e debemos reivindicar –eu polo menos así o fago– o mellor da nosa historia, mesmo o idealismo dos nosos devanceiros.

En breves datas, o Parlamento de Galicia cumprirá 35 anos de vida, tres décadas e media de feliz existencia desde a súa primeira sesión constitutiva, celebrada un xa afastado 19 de decembro de 1981 nunha sede prestada e lonxe de espertar entusiasmo nin confianza entre as persoas que aquel día circulaban polas rúas de Santiago ou de calquera outro punto de Galicia.

Daquela, a Autonomía era un ente abstracto, descoñecido e de dubidosa utilidade para moitos.

No entanto, co paso do tempo e o esforzo de infinidade de persoas, case sempre desde o traballo anónimo, o autogoberno de Galicia logrou asentarse, demostrando a súa razón de ser ata o punto de terse convertido nun pilar insubstituíble para as galegas e os galegos, que acreditan a súa eficacia real no día a día das súas vidas.

É o certo que, nos nosos días, e coa experiencia acumulada, unha enorme maioría de galegas e galegos non concibirían nin permitirían que servizos públicos esenciais, como a educación ou a sanidade, por exemplo, se xestionasen desde fóra de Galicia ou por estruturas afastadas da nosa realidade e, polo tanto, descoñecedoras das necesidades e da nosa idiosincrasia.

Recoñecemos o traballo das deputadas e deputados que durante estes 35 anos serviron Galicia desde estes escanos, porque sei que o fixeron con verdadeiro empeño, o que nace no corazón. A nosa lembranza e homenaxe para todas e para todos, especialmente para os que nos deixaron e para as súas familias.

Un dos protagonistas daquela primeira sesión constitutiva á que me acabo de referir, Ramón Piñeiro, deputado independente na I Lexislatura desta Cámara, defendía a idea de impregnar de *galeguismo difuso* todo o arco parlamentario, e probablemente ese obxectivo fose xa materializado en boa parte.

Todas e todos os que hoxe ocupamos algún dos 75 escanos deste Salón de Sesións fariamos ben en reflexionar e interiorizar aquela arela dun dos heroes da Galicia contemporánea para non desmaiar, xamais, na nobre tarefa de inzar de galeguismo todo canto fagamos como membros desta Cámara, e mesmo fóra dela.

Facéndoo así estaremos honrando a memoria dos nosos devanceiros mais tamén, e sobre todo, respondendo á confianza brindada polas galegas e os galegos que

nos votaron –a todas e a todos os aquí presentes, sen distincións– o pasado 25 de setembro.

A Europa da que formamos parte –hoxe escasa de líderes que traspasen fronteiras e sobrada de liortas– segue venerando a memoria dunha das grandes personalidades do século XX, Winston Churchill, incombustible no combate do fascismo e visionario respecto aos perigos do totalitarismo posterior nos países do Leste.

Atribúeselle a Churchill a célebre frase que indica que «o político se converte en estadista cando comeza a pensar nas próximas xeracións e non nas próximas eleccións».

O mellor servizo que calquera de nós podería prestar a Galicia durante esta lexislatura, estou persuadido, señorías, sería tratar de actuar como estadistas, non en beneficio propio, senón a prol das galegas e dos galegos do mañá.

Que así sexa.

Declaro aberta a X Lexislatura do Parlamento de Galicia.

Convido as súas señorías e as persoas que nos acompañan a que, postos en pé, escoitemos ou cantemos o himno galego.